

OBRÓT HANDLOWY I GOSPODARCZY Z NIEMCAMI

OGÓLNE WARUNKI UMÓW (ALLGEMEINE GESCHÄFTSBEDINGUNGEN)

HEGELALLEE 1
VILLA QUISTORP
14467 POTSDAM
TEL.: 0049-0331-298 20-0
FAX.: 0049-331-298 20-24

MEINEKESTRASSE 27
ECKE KURFÜRSTENDAMM
10719 BERLIN
TEL.: 0049-30-76 76 88-46
FAX.: 0049-30-76 76 88-47

UL. BOHATEROW GETTA
WARSZAWSKIEGO 24
PL-70-302 SZCZECIN
TEL.: 0048-91-488 02 78
FAX.: 0048-91-886 50 66

1. Ogólne warunki umów – Obrót handlowy i gospodarczy z Niemcami

Coraz więcej polskich firm bierze udział w obrocie handlowym z Republiką Federalną Niemiec i eksportuje swoje towary do niemieckich odbiorców handlowych i indywidualnych.

Większość polskich firm praktykuje sprzedaż towarów, nie zaciągając wcześniej porady prawnej, licząc na pomyślność kontraktu i solidność niemieckich partnerów handlowych.

Pomyślność kontraktu zwłaszcza, jeżeli chodzi o kontrakt o dużej wartości, można jednak wcześniej zabezpieczyć podejmując odpowiednie kroki przygotowawcze takie jak zasięgnięcie informacji, co do kondycji ekonomicznej przyszłego kontrahenta, negocjacje konkretnej umowy, optymalizacja umowy pod względem prawnym, podjęcie kroków zabezpieczających roszczenie.

Jeżeli chodzi o długofalowy eksport towaru do Niemiec rozsądnym rozwiązaniem jest stosowanie ogólnych warunków umów w celu zabezpieczenia interesów eksportera oraz racjonalizacji stosunków umownych.

Stosowanie ogólnych warunków umów w obrocie handlowym nie jest rozpowszechnione wśród polskich przedsiębiorstw. Natomiast w Niemczech posługiwanie się ogólnymi warunkami umów należy do standardowego repertuaru w ramach realizacji kontraktu handlowego. W konsekwencji polski eksporter często pod naciskiem terminów realizacji dostawy towaru nie zabezpiecza umownie swoich interesów w sposób wystarczający. Zaskakujący jest często dla niego również fakt, że treścią umowy sprzedaży stały się ogólne warunki umów stosowane przez niemieckiego importera, które wzmacniają prawa niemieckiego partnera i zaostrzają ryzyko i obowiązki sprzedawcy.

1. Czym są ogólne warunki umów?

Ogólne warunki umów są sformułowanymi wcześniej warunkami umowy, które mają mieć zastosowanie dla wielu umów, zawieranych przez ich użytkownika, i które ich użytkownik z góry określa wobec swojego kontrahenta przy zawieraniu umowy. Ogólne warunki umów są więc narzucane przez użytkownika jednostronnie i nie podlegają negocjacji. Partner umowy nie ma wpływu na kształtowanie ich treści. Jediną możliwością przysługującą partnerowi użytkownika jest ich przyjęcie lub odrzucenie.

Ogólne warunki umów występują w obrocie prawnym w różnej postaci. Ogólnymi warunkami umów może być gotowa sformułowana wcześniej umowa, którą użytkownik przedkłada swoim kontrahentom nie pozostawiając im możliwości negocjacji. Ogólnymi warunkami umowy może być również zbiór warunków, który nie został ujęty w umowie „właściwej”, a stał się jej dodatkową częścią na przykład przez zastrzeżenie ich obowiązywania przez odpowiedni zapis. Najczęściej w praktyce spotyka się ogólne warunki umów w postaci aneksu umownego, w formie zestawu klauzul sporządzonych „drobnym druczkiem”.

2. W jaki sposób ogólne warunki umów stają się częścią umowy?

O ile ogólne warunki umów nie są sformułowane w formie standardowej umowy i przeznaczone do podpisu kontrahenta, muszą, by stać się przedmiotem umowy, zostać do niej odpowiednio włączone.

Włączenie ogólnych warunków umów do umowy odbywa się w praktyce z reguły przez umieszczenie odpowiedniego zapisu na formularzu potwierdzenia zamówienia. Zalecanym jest umieszczenie ogólnych warunków umów na stronie zwrotnej potwierdzenia zamówienia lub przesłanie kontrahentowi treści ogólnych warunków umów. Użytkownik musi swojemu partnerowi umownemu stworzyć możliwość zapoznania się z ich treścią.

Niewystarczająca i spóźniona jest próba włączenia ogólnych warunków umów na rachunkach, listach przewozowych, etc.

W wypadku e-commerce mają zastosowanie odrębne zasady obowiązywania ogólnych warunków umów.

3. Dlaczego ogólne warunki umów?

Ogólne warunki umów pozwalają zebrać wszelkie regulacje dotyczące realizacji kontraktu.

Najważniejszymi kwestiami zawartymi w ogólnych warunkach umowy sprzedaży powinny być warunki dostawy i płatności, zasady rękojmi i gwarancji, tryb reklamacji, dopuszczalne prawnie ograniczenie odpowiedzialności oraz inne ustalenia prawne, jak na przykład wybór obowiązującego prawa.

Przedmiotem ogólnych warunków umów może być każde postanowienie w ramach dopuszczalnych przepisami prawnymi. Szczegółowość i przedmiot postanowień zależy od życzeń przyszłego użytkownika i powinien być każdorazowo dopasowany do jego potrzeb.

Ogólne warunki umów zabezpieczają dostawę przez zabezpieczenie własności towaru.

Zabezpieczenie własności towaru jest najważniejszym postanowieniem i „sercem” ogólnych warunków umów. W najbardziej uproszczonej formie zastrzeżenia własności towaru wierzyciel, zastrzega, że pozostaje właścicielem sprzedanej rzeczy, aż do chwili uiszczenia przez nabywcę całej ceny. Zastrzeżenie własności towaru powinno obejmować roszczenia związane z przetworzeniem dostarczonego towaru lub nierozdzielny połączeniem z innymi rzeczami. Zastrzeżenie własności może być ustalone w różnych formach i być kombinowane z ustaleniem cichej cesji zabezpieczającej dodatkowo roszczenie.

W przypadku upadłości importera zastrzeżenie własności towaru daje eksporterowi prawo żądania wyłączenia sprzedanej rzeczy spod masy upadłości. Eksporter może odzyskać towar, o ile nie otrzymał od importera zapłaty. Daje mu to pozycję uprzywilejowaną w prowadzonym na majątku importera postępowaniu upadłościowym.

Również w przypadku egzekucji komorniczej prowadzonej na majątku importera istnieje możliwość żądania zwolnienia sprzedanej rzeczy spod egzekucji.

4. Jeżeli kontrahent już używa własnych ogólnych warunków umów

W tej sytuacji zalecane jest wyrażenie sprzeciwu przy zawieraniu umowy, skierowanego przeciwko obowiązywaniu ogólnych warunków umów kontrahenta. Własne ogólne warunki umów użytkownika powinny zawierać odpowiednio sformułowaną klauzulę ochronną, która pozwoliłaby odeprzeć te warunki kontrahenta, które są sprzeczne z własnymi warunkami umów.

5. Rygory ustawowe, co do sformułowania i treści ogólnych warunków umów

Postanowienia ogólnych warunków umów podlegają pod rygorem nieważności ustawowemu kanonowi zasad ich formułowania. Dotyczy to szczególnie postanowień, które odbiegają od przepisów ustawowych. Postanowienia krzywdzące kontrahenta, niezrozumiałe, sprzeczne i zaskakujące są nieważne.

Dla odpowiedniego sformułowania ogólnych warunków umów nieodzowna jest znajomość przepisów prawnych regulujących ich dopuszczalność, a także bardzo licznego rzeczoznawstwa konkretyzującego czasami ogólne wymogi prawne.

Ogólne warunki umów podlegają innym rygorom, jeżeli są używane w umowach konsumenckich i e-commerce, a innym, jeżeli znajdują zastosowanie w handlowym obrocie profesjonalnym.

Należy przestrzec przed powielaniem ogólnych warunków umów innych firm. Obce ogólne warunki umów mogą zawierać nieważne postanowienia prawne. Ponadto na ważność klauzul może mieć wpływ już nawet rodzaj sprzedawanego produktu, a także inne szczególne okoliczności towarzyszące realizacji danego kontraktu. Różne skutki prawne mogą zależeć przede wszystkim od kwestii, czy dany produkt jest przeznaczony do sprzedaży wewnątrz krajowej, czy też chodzi o międzynarodowy obrót handlowy podlegający innym i osobnym przepisom prawnym.

W celu sporządzenia ważnych postanowień ogólnych warunków umów, a także zabezpieczenia ich skutecznego stosowania nieodzowne jest skorzystanie z profesjonalnej pomocy specjalizującego się w tym zakresie prawnika.

Chętnie podejmiemy się opracowania dostosowanych do Państwa potrzeb i sporządzonych „na miarę” ogólnych warunków umów.

Wszystkie pytania związane z ogólnymi warunkami umów proszę kierować do pani mecenas Anny Hinkel pod numerem telefonu: 0049 30 27 87 94 89.